

Obecnie obowiązująca dyscyplinująca reguła wydatkowa ograniczająca tempo wzrostu wydatków innych niż prawnie zdeterminowane do prognozowanego wskaźnika inflacji powiększonego o punkt procentowy powiązana z zakazem uchwalania ustaw o niekorzystnym skutku dla budżetu okazała się niewygodna. Powołując się na konieczność działania antycyklicznego (nieograniczania wydatków publicznych w okresie recesji) rząd zaproponował wprowadzenie nowej stabilizującej reguły wydatkowej.

Kwota wydatków w danym roku budżetowym będzie oparta na odpowiednio skorygowanej kwocie wydatków w roku poprzednim. Obliczenia będą składały się z pięciu kroków:

1. korekty o błędy w prognozach inflacji;
2. przemnożenia przez prognozowany na dany rok budżetowy wskaźnik inflacji;
3. przemnożenia wyniku przez wskaźnik średniorocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych – wyliczony przy wykorzystaniu średniorocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za ostatnie sześć lat publikowanej przez GUS oraz dwie prognozowane roczne dynamiki produktu krajowego brutto – za rok budżetowy i rok poprzedzający;
4. ewentualne zastosowanie mechanizmu korygującego (w górę lub w dół) kwoty wydatków. Jeśli wynik sektora publicznego w roku poprzedzającym o 2 rok bieżący był niższy od -3% lub gdy państwowy dług publiczny w tym roku był wyższy od 55% następuje zmniejszenie indykatora średniookresowego realnego tempa wzrostu PKB o 2 p.p. Z kolei gdy państwowy dług publiczny mieścił się w granicach 50%-55% PKB, a wynik sektora publicznego był równy lub wyższy niż -3% PKB wskaźnik średniorocznej dynamiki wzrostu PKB zostaje zmniejszony o 1,5 p.p. – o ile prognozowana dynamika wzrostu PKB jest dostatecznie duża. Odpowiednie zmiany są przewidziane również w przypadku, gdy suma odchyleń wyniku sektora publicznego od poziomu średniookresowego celu budżetowego będzie zbyt duża;
5. uwzględnienie prognozowanej wartości ogółem działań dyskrejonalnych w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne.

Od tak wyznaczonej kwoty wydatków będą odejmowane prognozowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz jednostek wymienionych w art. 139 ust 2 ustawy o finansach publicznych (np. Kancelaria Sejmu, Kancelaria Senatu, Kancelaria Prezydenta RP, Najwyższa Izba Kontroli, Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny) dając limit wydatków. Limitem wydatków będą sumarycznie objęte: budżet państwa, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytur Pomostowych, fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Fundusz Pracy, wybrane fundusze w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Poza zakresem obowiązywania reguły wydatkowej znajdują się m.in. uczelnie publiczne, państwowe osoby prawne, zakłady budżetowe, samorządowe samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Zainteresowanych szczegółami rozwiązań zachęcamy do zapoznania się z projektem ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.